

VU Research Portal

Case note: Hoge Raad (De visie van belangenbehartiger)

Van, A.J.

2002

[Link to publication in VU Research Portal](#)

citation for published version (APA)

Van, A. J., (2002). *Case note: Hoge Raad (De visie van belangenbehartiger)*, Feb 22, 2002. (Tijdschrift voor Vergoeding Personenschade; Vol. 2002, No. 2).

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal ?

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

E-mail address:

vuresearchportal.ub@vu.nl

Het Kindertaxi-arrest: de visie van de belangenbehartiger

Mr. A.J. Van

De kritiek van Den Hollander op het Kindertaxi-arrest komt, zoals hij zelf zegt, uit 'verdachte hoek'. Als hoofd van de Juridische Afdeling Schade van Stad Rotterdam en Woudsend Verzekeringen was hij namelijk nauw betrokken bij de afwikkeling van deze zaak. Om deze reden heeft de redactie van TVP mij, als advocaat van de moeder (in feitelijke instanties), gelegenheid geboden te reageren op de bijdrage van Den Hollander. Daarbij wil ik in de eerste plaats mijn waardering uitspreken voor de correcte wijze waarop Woudsend zich tijdens de gehele procedure heeft opgesteld. Niet alleen heeft deze verzekeraar de moeder diverse malen een flinke schadevergoeding aangeboden; ook heeft zij, bij het instellen van het cassatieberoep, de moeder laten weten de door het hof toegekende schadevergoeding niet meer te zullen terugvorderen, mocht de Hoge Raad het arrest van het hof vernietigen. Gelet op de beperkte hoeveelheid tijd die mij ter beschikking staat, zal ik mij in het hiernavolgende beperken tot wat ik zie als het kernpunt van het betoog van Den Hollander: de vraag of er nog wel behoefte bestaat aan een afzonderlijke vergoeding voor shockschade als daarnaast aanspraak kan worden gemaakt op vergoeding van affectieschade.

Den Hollander lijkt deze vraag ontkennend te willen beantwoorden. Het uitgangspunt van zijn redenering is dat de toekenning van smartengeld in geval van affectieschade een louter symbolische functie heeft. Voor de rechthebbenden is het een bevestiging van het feit dat een ander hun leed heeft aangedaan. Volgens hem is dat bij shockschade niet anders. Ook daar gaat het de betrokkenen primair om de juridische erkenning van hun emoties en hun verdriet. Als dan de veronderstelling juist is dat shockschadeslachtoffers het onderscheid tussen de juridische categorieën van shock- en affectieschade niet voelen, lijkt een vergoeding voor shockschade overbodig als reeds een bedrag is toegekend ter zake van affectieschade. De gewenste erkenning is dan namelijk reeds gerealiseerd.

Op basis van de gesprekken die ik heb gehad met de moeder van het overleden meisje, moet ik Den Hollander gelijk geven waar hij suggereert dat de shockschadeconstructie voor haar niet meer was dan een manier om juridische erkenning te krijgen voor het feit dat haar dochtertje en haarzelf een groot onrecht was aangedaan. Dit was voor haar de enige reden om te gaan procederen. Een schadevergoeding interesseerde haar niet; de mogelijkheid daarvan was niet eens in haar opgekomen. Om die reden weigerde zij ook de vergoedingen die Woudsend haar tot tweemaal toe aanbod.¹ Het enige dat de moeder wilde, was dat de rechter haar gelijk zou geven. Dat was iets dat Woudsend haar niet kon bieden.

Luisterend naar de beweegredenen van de moeder dringt zich inderdaad de vraag op of zij, na toekenning van een affectieschadevergoeding, nog wel behoefte zou hebben gehad aan een vergoeding voor shockschade. Misschien niet. Maar aan de andere kant heb ik gezien hoe zij, juist door de schokkende confrontatie met het zwaar verminkte lichaam van haar dochtertje, veel meer tijd nodig heeft gehad (en nog zal hebben) om haar verdriet over het overlijden te verwerken. Na het ongeval was zij niet meer in staat de gruwelijke beelden die zij had gezien van zich af te zetten. Steeds maar weer drongen die zich aan haar op: in haar slaap, overdag, het was gewoon onmogelijk om de film stop te zetten. Haar leven raakte daardoor totaal ontwricht. Van een familieleven was geen sprake meer. Zij kon alleen nog maar in haar slaapkamer door het raam naar buiten kijken, naar de plaats waar haar dochtertje het leven gelaten had. Door deze constante herbeleving – een van de belangrijkste symptomen van een posttraumatisch stresssyndroom (PTSS) – kon een rouwproces niet op gang komen. In feite was het zo dat het verdriet van de moeder (of in juridische termen: haar affectieschade) veel langer in stand bleef, doordat bij haar sprake was van een PTSS (of in juridische termen: shockschade). Dit rechtvaardigt een hogere schadevergoeding dan wanneer uitsluitend sprake zou zijn geweest van affectieschade. Het idee dat bij een combinatie van affectie- en shockschade een vergoeding voor die laatste vorm van schade achterwege zou kunnen blijven, onderschrijf ik dan ook niet. Wel ben ik het met Den Hollander eens dat de praktijk behoefte heeft aan criteria aan de hand waarvan zonder al te veel discussie is vast te stellen welke personen onder welke omstandigheden recht hebben op shockschade, en om welk bedrag het daarbij dan gaat. Den Hollander verwijst in dit verband naar het wetsvoorstel inzake de vergoeding van affectieschade.² Dit voorstel gaat uit van een gefixeerde schadevergoeding van € 10.000 voor ieder die behoort tot een beperkte en limitatief omschreven groep van rechthebbenden. Dat zou naar mijn mening een te rigide stelsel opleveren. Mijn voorkeur gaat uit naar een meer flexibele oplossing, waarin met betrekking tot de kring van gerechtigden een hardheidsclausule is opgenomen en verder de mogelijkheid bestaat om op basis van een aantal gezichtspunten een passende hoogte voor de schadevergoeding te bepalen. Wat deze gezichtspunten betreft, kan bijvoorbeeld worden gedacht aan de ernst van het opgetreden let-

1. Den Hollander suggereert in zijn bijdrage dat de moeder de schikkingsvoorstellen afwees omdat zij naast shockschade ook een vergoeding voor affectieschade wilde afdwingen. In de overwegingen van de moeder heeft dat aspect geen enkele rol gespeeld.
2. Brief van 20 juni 2001, Kamerstukken II, 27 400 VI, nr. 70.

sel (zowel bij het slachtoffer als bij de naasten of nabestaanden), de aard van de relatie tussen het slachtoffer en de naasten of nabestaanden, en de leeftijd van het slachtoffer. In grote lijnen zou hier hetzelfde stelsel kunnen worden gehanteerd als dat wat ik samen met Reijnen heb voorgesteld voor de bepaling van de hoogte van de vergoeding van affectieschade.³

Aan het slot van zijn bijdrage spreekt Den Hollander de oprechte wens uit dat de uitkomst van het arrest de moeder enigszins heeft geholpen bij haar verwerkingsproces. Wat dit betreft, kan ik hem geruststellen. De erkenning die zij heeft gekregen van de Hoge Raad, heeft de moeder veel goeds gedaan.

Mr. A.J. Van, advocaat te Amersfoort

3. Zie A.J. Van & F.B. Reijnen, De begroting van affectieschade, VR 2002, p. 37-41.